

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2022-744

7.9.2022

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Advokatansvar – presset til å inngå forlik?

Klager kjøpte en leilighet i 2014. Etter kjøpet reklamerte klager til utbygger for blant annet skjevheter i gulv og vegger. Utbygger forsøkte å utbedre manglene, men benektet senere at det forelå feil eller mangler. Klager engasjerte sikrede for å bistå seg i saken mot utbygger. Kravet ble bragt inn for forliksrådet. Ved en forglemmelse møtte ikke sikrede opp for behandling. Forliksrådet hevet saken 26.9.18. Med bistand fra sikrede tok klager ut stevning for tingretten. Det ble avholdt rettsmekling 13.2.19. Kravet i stevningen var kr 125 000. Det ble inngått rettsforlik på kr 75 000. Klager fremsatte etter dette et krav under sikredes ansvarsforsikring under henvisning til at klager følte seg presset av sikrede til å inngå forliket. Klager viste til at han på forhånd hadde presisert overfor sikrede at han ikke hadde noe å mekle om. Selskapet avviste kravet under henvisning til at det ikke fantes skriftlige opplysninger til støtte for at klager ble presset eller overtalt av sikrede til å inngå et forlik han egentlig ikke ønsket. Nemnda kom til at klager ikke kunne kreve dekning under sikredes ansvarsforsikring da det ikke var dokumentert at sikrede hadde opptrådt uaktsomt.

Saksfremstilling

Saken gjelder avslag på krav fremsatt under ansvarsforsikringen til advokat (sikrede). Sikrede har tegnet ansvarsforsikring hos If Skadeforsikring NUF (selskapet), som blant annet dekker:

Forsikringen omfatter sikredes rettslige erstatningsansvar for skade som er voldt under utøvelse av advokatvirksomhet.

Klager kjøpte en ny leilighet i 2014. Klager reklamerte til utbygger for skjevheter i gulv og vegger, samt knirking i gulv. Utbygger skal ha foretatt to utbedringsforsøk, uten at klager anså manglene for utbedret. Senere skal utbygger ha benektet for at det forelå feil eller mangler. Klager engasjerte to fagkyndige som avla rapporter om utførelsen.

I desember 2017 engasjerte klager sikrede for å bistå seg i saken mot utbygger. Sikrede ble engasjert gjennom klagers medlemskap i Norsk Huseierforening. Kravet ble først bragt inn for forliksrådet. Ved en forglemmelse møtte ikke sikrede opp i forliksrådet. Forliksrådet hevet saken 26.9.18.

Med bistand fra sikrede tok klager ut stevning for tingretten. Det ble avholdt rettsmekling 13.2.19. Kravet i stevningen var kr 125 000. Det ble inngått et rettsforlik på kr 75 000.

Klager kontaktet sikrede etter at saken var avsluttet. Sikrede svarte klager i brev av 28.3.19 og redegjorde for hvorfor saken ble løst gjennom rettsmekling.

Klager fremsatte etter dette et krav under sikredes ansvarsforsikring i brev og e-post til selskapet i november/desember 2019. I klagen til selskapet skrev klager at han følte seg presset av sikrede til å inngå forliket. Klager viste til at han på forhånd hadde presisert overfor sikrede at han ikke hadde noe å mekle om, og at han var helt uten skyld i saken.

Selskapet registrerte klagen under sikredes ansvarsforsikring. Sikrede oversendte sine kommentarer, hvor det fremgikk at sikrede ikke erkjente ansvar i saken.

Selskapet avviste kravet den 19.3.20 under henvisning til at det ikke var sannsynliggjort at sikrede hadde opptrådt erstatningsbetingende. Klager opprettholdt tidligere anførsler og fremsatte klage på selskapets avgjørelse 23.3.20. Selskapet fant ikke grunnlag for å endre sin vurdering.

I klagen til kundeombudet av 20.9.21 forklarte klager hvorfor vilkårene for å kreve erstatning under ansvarsdekningen var oppfylt.

Selskapets kundeombud avsto klagen den 2.11.21. Kundeombudet var av den oppfatning at det ikke fantes skriftlige opplysninger til støtte for anførsler om at klager ble presset/overtalt av sikrede til å inngå et forlik klager egentlig ikke ønsket.

Klager krever erstatning under sikredes ansvarsforsikring og anfører at han har lidt et økonomisk tap som følge av sikredes ansvarsbetingende handlinger. Det foreligger klar årsakssammenheng mellom skaden og den ansvarsbetingende handlingen. I forbindelse med at klager engasjerte sikrede, presiserte klager gjentatte ganger at han ikke var ute etter et "plaster-på-såret"-beløp, men kun en tilbakestilling av sitt kjøp til kravene regulert i Norsk Standard.

Sikrede presterte å glemme å møte opp i forliksrådet. I stedet fikk klager lovnader om at han skulle stå på "mer enn 100%" for å fullføre saken til klagers fordel. Innsatsen uteble, og etter hvert fikk klager vite at sikrede forberedte rettsforhandlinger i tingretten. Klager trodde det var en ny mulighet til å ta igjen det tapte fra forliksrådet, men rettsforhandlingene var nettopp det klager ønsket å unngå. Dette kjente sikrede godt til. På vei til tingretten gjentok klager at hensikten og målet med forhandlingene var å påvirke utbygger til å ta sitt ansvar og levere i tråd med Norsk Standard. Resultatet av forhandlingene i tingretten ble et "plaster-på-såret-beløp" på kr 75 000.

Sikrede brukte all sin energi sammen med sorenskriveren til å overtale klager til å underskrive rettsforliket. Sikredes manglende evne og vilje til å sette seg inn i sakens realiteter har forårsaket at skadeomfanget ikke ble avdekket og synliggjort. Ikke en eneste gang har han sett på skadene, og så langt klager har bragt i erfaring har han ikke kontaktet de to sakkyndige ingeniørene. Klager mener sikrede har ført klager bak lyset ved ikke klart og tydelig å ha informert om at han avsluttet saken på en måte som han visste var mot klagers vilje. I tingretten ble klagers forsøk på å presentere faktum i saken avvist.

Selskapet avviser krav om erstatning og anfører at det ikke er dokumentert at klager har blitt presset/overtalt til å inngå et forlik han egentlig ikke ønsket. Det foreligger derfor ikke erstatningsansvar i denne saken. Det er inngått et rettsforlik som klager skrev under på. Det er poengtert at det er klager som kravstiller som har bevisbyrden. Det finnes ikke noen skriftlige opplysninger som gir støtte for anførsler om at klager har blitt presset/overtalt av sikrede og sorenskriveren til å inngå et forlik han egentlig ikke ønsket. Det foreligger ikke noe erstatningsansvar for selskapet i denne saken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig under sikredes ansvarsforsikring.

Nemnda slutter seg her til sekretariatets vurdering:

Spørsmålet i saken er om selskapet er ansvarlig under advokatansvarsforsikringen.

For at selskapet skal bli ansvarlig for å utbetale erstatning under sikredes ansvarsforsikring, må vilkårene for erstatning alle være oppfylt. Det betyr at det må foreligge en ansvarsbetingende handling, et økonomisk tap, og faktisk og rettslig årsakssammenheng mellom den ansvarsbetingende handlingen og tapet. Det er sikker

rett at det er kravstiller som har bevisbyrden for at vilkårene alle er oppfylte. Eventuell tvil vil gå ut over den som har bevisbyrden.

Det anførte ansvarsbetingende forholdet er at sikrede skal ha presset deg til å inngå et forlik du ikke ønsket, og at sikrede ikke ivaretok dine interesser i tvisten med utbygger.

Advokater er underlagt et strengt profesjonsansvar, likevel slik at er rom for en viss kritikkverdig atferd før det blir tale om erstatningsbetingende uaktsomhet. Dette følger av en rekke dommer fra Høyesterett, blant annet Rt-1995-1350 og Rt-2000-679.

Når det gjelder forlikssituasjoner har Høyesteretts i sak Rt-1994-1430 uttalt at vurderingsnormen er om advokaten har opptrådt klart uforsvarlig. Høyesterett redegjorde for at advokater i en forhandlingssituasjon må tillates et visst spillerom. Altså skal det gjerne noe til for at advokaten blir ansvarlig i en slik situasjon.

Dette utgangspunktet har også Finansklagenemnda Skade lagt til grunn i sine avgjørelser. I FinKN 2017-784 kom nemnda til at det ikke var sannsynliggjort at advokaten handlet i strid med klagers ønsker i forbindelse med forliket som ble inngått:

Det er uklart for nemnda hva som ble drøftet mellom advokaten og klager under forliksforhandlingene, men det har formodningen mot seg at klager ikke ble orientert om selskapets tilbud og advokatens svar kort tid etterpå. Nemnda kan derfor ikke se at det er sannsynliggjort at advokaten handlet i strid med klagers ønsker.

Ifølge Rt-1994-1430 er vurderingsnormen i en forlikssituasjon om advokaten har opptrådt klart uforsvarlig. Begrunnelsen er at advokaten i en forhandlingssituasjon må tillates et visst spillerom. Nemnda kan ikke se at det er fremlagt dokumentasjon på at advokaten opptrådte klart uforsvarlig. Nemnda viser her særlig til utfallet av klagen i advokatforeningens disiplinærorganer, hvor advokatens handlemåte ble funnet i samsvar med reglene om god advokatskikk.

I sak FinKN 2016-027 anførte klager at advokaten handlet i strid med hans ønsker og interesser i forbindelse med et rettsforlik. Heller ikke i den saken fikk klager medhold. Nemnda skrev følgende:

Klager anfører at sikrede har handlet i strid med hans ønsker og interesser i forbindelse med fremforhandlingen av rettsforliket, og at forliket medfører et så dårlig resultat for klager at sikrede ikke har ivare tatt klagers interesser på en forsvarlig måte.

Klager viser til at han ikke ønsket dom i henhold til den påstanden sikrede la ned i stevningen, at han deltok motvillig i forliksforhandlingene, og at han ikke forsto innholdet i sikredes prosesshandlinger. Nemnda kan ikke se at de fremlagte dokumenter gir grunnlag for at klager, eller klagers medhjelper, fremsatte innsigelser mot sikredes håndtering av saken. Klager har derfor ikke dokumentert at stevning ble tatt ut, eller forlik inngått mot hans vilje.

Klager anfører videre at rettsforliket fremforhandlet av sikrede ga klager et så dårlig resultat at dette må anses som uforsvarlig opptreden fra sikredes side. Klager har imidlertid signert forliket, og selv om beløpet er lavere enn hovedstolen, er dette i seg selv ikke tilstrekkelig til å dokumentere at forliket er uforsvarlig. En evt. uaktsomhet må vurderes på bakgrunn av sannsynligheten for å få utbetalt hele hovedstolen, som igjen avhenger av skyldnerens alder, betalingsevne og vilje. Nemnda kan ikke se at klager har dokumentert at forliket var uforsvarlig ut fra slike eller andre betraktninger.

Slik denne saken er opplyst er det ingenting som tilsier at du ble presset til å inngå forliket. Du har selv skrevet under på forliket og det må som utgangspunkt legges til grunn at du aksepterte betingelsene for rettsforliket. I alle tilfeller er det ikke dokumentert at sikrede har handlet klart uforsvarlig. Det er i den forbindelse ikke fremlagt oppdragsbekreftelse, eller annen form for dokumentasjon som sier noe om hva du ble enig med sikrede om å gjøre i saken.

Videre er det uklart hvilken prosessrisiko som forelå ved full domstolsbehandling. Ofte vil det være vanskelig å forutse før hovedforhandling er gjennomført. Det må også antas å være bakgrunnen for at Høyesterett har oppstilt et krav om at en advokat må opptre "klart uforsvarlig" for å komme i ansvar ved forliksforhandlinger.

Vår konklusjon er at det ikke er dokumentert at sikrede har handlet uaktsomt. Det er derfor ikke nødvendig å ta stilling til om krav om årsakssammenheng eller økonomisk tap er oppfylt.

Vi vil likevel kort bemerke at dersom det ikke hadde blitt inngått rettsforlik og du hadde vunnet saken, ville du uansett ikke hatt krav på mer enn kr 125 000 for reparasjon av feil/mangler ved leiligheten. Dette var i tråd med nedlagt påstand i stevningen. Det ble inngått et forlik på kr 75 000. Forutsatt at vilkårene for

erstatning var oppfylt, kan vi ikke se at du har lidt et større tap enn kr 50 000 som er differansen mellom det det ble nedlagt påstand om og det du fikk etter forliket.

Sikrede har avtalt en egenandel på kr 50 000. Ansvarsselskapet er ikke ansvarlig for tap under egenandelen. Slike tap må eventuelt kreves direkte av skadevolder. Dette følger blant annet av forsikringsvilkårene pkt. 10.1, samt Finansklagenemndas avgjørelse sak FSN 6286.

Etter dette har vi kommet til at klagen ikke kan føre frem.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).